

TUNTEMATON

Ada

DOROTHEA T.T.W. LOVE

TUNTEMATON

Ada

Dorothea T.T.W. Love

© 2025 Dorothea T.T.W. Love

Kaikki oikeudet pidätetään.

Julkaisuvuosi: 2025

ISBN: 978-952-80-9846-1

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B,
00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273,
22763 Hampuri, Saksa

Kannen kuva/ suunnittelu: Valo Kuitunen /100Stories

Julkaisija: 100Stories

Omistettu

Niille, joiden tarinat elävät keuhossa, vaikka sanat puuttuvat.

Sinulle, joka et muista – mutta kannat.

Heille, jotka elävät tuskainiversumissa.

Meille, jotka kannamme maailmaamme yksin – ja silti jatkamme.

Hyvinkää, maaliskuu 2025

Dorothea J.T.W. Love

Lukijalle

*Kiitos, että olet täällä tämän kirjan kanssa.
Toivon, että kuljet matkaa lempeydellä itseäsi kohtaan
ja annat aikaa sekä sanoille että sydämellesi.*

*Jos tunnet, ettei juuri nyt ole oikea hetki lukea, kuuntele itseäsi – se on osa
tätä matkaa.*

*Sinulla on täysi vapaus valita, milloin ja miten kuljet tätä polkua,
ja myös oikeus suojella itseäsi – antaa taukoa tai jättää kirja rauhaan, jos
tarvitset.*

*Tämä teos sisältää hetkiä, jotka voivat olla raskaita, mutta myös
lohdullisia, lämpimiä ja kauniita hetkiä – hetkiä, jotka tuovat vastapainoa
ja toivon pilkahduksia.*

*Tämä kirja ei kulje suoraviivaisesti, eikä sinunkaan tarvitse. Se kulkee
rinnallasi, omassa rytmissään – ja sinun.*

Esipuhe

Lukijalta — Ensimmäisen oven äärellä

Lukijana minun oli vaikea hengittää tämän kirjan kanssa — mutta vielä vaikeampaa oli laskea se käsistäni. Tuntematon Ada antaa mahdollisuuden kulkea mukana ja kokea, ilman että kaikkea tarvitsee pukea sanoiksi. Ja ehkä juuri se riittää — on enemmän kuin tarpeeksi. Se tarjoaa läsnäoloa ja avaa näkymiä siihen, kuinka monin tavoin mieli voi suojella, selviytyä ja rakentua uudelleen.

Tämä trilogia ei ole tarina vain Adasta. Se on tarina meistä, jotka olemme olleet lapsia väärässä kehossa, väärässä perheessä, väärässä ajassa. Meistä, jotka emme tienneet, että selviytymisemme hinnaksi tuli oman minuutemme unohtaminen.

Tämä ei ole tavanomainen kirja. Tuntematon Ada on trilogian osa, joka kuljettaa lukijan syvälle mielen sokkeloihin, muistin katveisiin ja olemassaolon hajanaisuuteen. Se seuraa ihmisen ensiaskeleita identiteetin ja psykofyysisen elämän romahdukseen. Tämä ei ole vain kertomus siitä, mitä tapahtui — vaan siitä, miten varhaisimmat, sanoittamattomat traumat voivat huomaamatta ohjata koko elämän suunnan ja minuuden kehityksen.

Ada elää maailmassa, joka ei ole koskaan tuntunut täysin hänen omaltaan. Hän liikkuu varjoissa, seuraa toisia, tarkkailee. Hän ei tiedä, miksi on niin väsynyt. Miksi pelkää läheisyyttä, mutta kaipaa sitä enemmän kuin mitään. Miksi kehossa on kipuja, joihin ei löydy selitystä. Miksi tietyt sanat, kosketukset tai hajut herättävät reaktioita, joita mieli ei osaa selittää.

Tämä osa, Ada, on kuvaus elämästä, jossa ihminen yrittää jatkaa — ilman juuria, ilman peiliä, ilman sanoja kokemuksilleen. Ada ei vielä tiedä, että hänen muistinsa on katkennut. Hän ei tiedä, että hänen minuutensa on jakautunut suojellakseen häntä. Hän ei tiedä, että hänen koko tarinansa alkaa jostakin, johon hänellä ei ole pääsyä.

Kirjan kieli ei etene kronologisesti eikä seuraa perinteistä juonirakennetta — ja juuri siinä piilee sen voima. Se toistaa, viipyy, pakenee logiikkaa. Kuten mieli, joka yrittää selviytyä mahdottomasta. Kuten ihminen, joka ei uskalla pysähtyä, koska silloin kipu ottaa vallan.

Teos on paikoitellen robkea ja tyyllisesti provokatiivinen. Se on sukellus katseen valtaan ja sukupuolen merkityksiin. Eroottisesti ja fyysisesti latautunut kieli nostaa esiin psykologisen jännitteen ja halun ristivalon. Teksti sisältää kohtia, jotka voivat ahdistaa tai laukaista voimakkaita reaktioita joissakin lukijoissa.

Tuntematon Ada puhuttelee lukijoita, joita kiinnostaa rajoja koetteleva, poeettinen ja kehollinen kerronta – mutta myös heitä, joita vetävät puoleensa psykologiset ja trauma-aiheiset tarinat, identiteetin kerroksellisuus ja mielen suojausmekanismit. Autofiktiivinen teos käsittelee kehityksellistä traumaa kokijan näkökulmasta: sitä, miten trauma muovaa minuutta, kehoa ja muistia – ja miten sen vaikutukset voivat siirtyä huomaamatta sukupolvelta toiselle.

Tämä on vasta ensimmäinen ovi.

— *Valo Kuitunen*

**Sanallinen psykogeografi
Dissosiativisen identiteetin dramaturginen sihteeri**

Tämä on autofiktio. Totuus ja mielikuvitus sekoittuvat tässä tarinassa tavoilla, joita ei voi yksiselitteisesti erottaa. Henkilöt ja tapahtumat eivät edusta ketään todellista yksilöä, vaikka ne saattavat tuntua tutuilta. Tämä teos on kirjoitettu muistojen, tulkintojen ja kirjallisen vapauden ristipaineissa.

Vuosi 2016

Nainen vaeltaa sumuisen harmaassa metsässä. Tihuttaa vettä. Puiden mustat oksat ovat tyhjä, ei lehtiä, ei lintua. Havupuiden vihreät neulaset haalistuneet. Kallioiset rinteet liukkaat. Polku raskas ja mutainen. Taivas graniittia.

Onko se nainen vai mies? Hyväntahtoiselle, ja anteliaalle metsälle, sillä ei ole merkitystä.

Nainen, kulkija, oli kadottanut itsensä, mutta löytänyt syntymäkipunsa. Psyky, viisaudessaan, sulkee sulakkeita. Se katkoo virtapiirejä, napsauttaa valot pois sirpaleisista muistikehikoista, kytkee päälle hätävalot. Se lisää tehoja ja voltteja aistihavaintoihin.

Psyky laukaisee yleisen hätätilan. Julistaa sotatilan. Psyky pakottaa naisen, kulkijan, pimeään pommisuojaan, sisällissodan riehussa valtoimenaan. Kertomatta syytä, selittämättä. Hän, mies tai nainen, on poissa. Sulkutila pitää hänet hengissä seuraavaan päivään. Mieli juuttuu viimeiseen ajatukseen. Aivosumu laskeutuu. Ajattelu pysähtyy. Tyyneys. Suloinen rauha.

Ihmisen, biologinen viisaus, kytki hänet automaattiohjaukselle. Sade valui oksilta. Hyväntahtoinen, ja antelias sade. Jalat askelsivat viisaudessaan. Metsän puut seurasivat kulkijaa, humisivat tuulella, kitisivät ja natisivat runkojen halatessa toisiaan.

Ajanpyörä pyörähtää. Se jarruttaa kirskuen pysähdyksiin, huojahtelee hetken, muuttaa suuntaansa. Ajanpyörä peruuttaa, lähtee pyörimään taaksepäin. Ensin hitaasti, sitten pyörähdys pyörähdykseltä kovempaa. Se törmää vauhdilla johonkin pieneen. Ajanpyörässä välähtää pieni tyttö, kolmevuotias lapsi, Ada. Aika kiitää taaksepäin. Ada

pienenee, kunnes katoaa pimeyteen. Veteen. Kohtuun. Tyhjyyden tilaan.

Jalat askelsivat metsäpolkua pellon laitaan. Peltoaukealle kuljettuaan, jalat pysähtyivät. Nainen haukkoi henkeä niin rajusti, että liikahdus havahdutti hänet hereille horroksesta. Nainen katseli ympärilleen, haki katseellaan demonia, sillä aistimus oli ollut niin todellinen, että sen olisi luullut näkyvän paljaalla silmälläkin. Mutta hän ei nähnyt mitään.

Demoni oli hänen sisällään.

– Ada! Demonin karjahdus kaikuu tyhjyydessä. – Ada!

Alku

Helmikuun kuudes päivä vuonna 1944 pimeni Helsingissä tavallista nopeammin. Kello 18:17 annettiin pimennysmääräys, ja kaupungin valot sammuiivat kuin yhteisestä käskystä. Taivaalle oli nousemassa jotakin muuta – raskasta ja kylmää. Taivaalta kuului huminaa, ja sitten kovaa jyrinää. Ilmahälytys kajahti klo 18:51, ja ensimmäiset pommit putosivat vain puoli tuntia myöhemmin. Pieni perhe heräsi todellisuuteen – pommituksiin, tuhoon, kaaokseen ja pelkoon, jota ulkomaailma ja Neuvostoliiton pommikoneet toivat mukanaan.

Kruununhaassa, Liisankadun varrella, rakennukset tärisivät, sirpaleet hakkasivat seinää. Ihmiset juoksivat hämärässä kellareihin, jotka olivat hetken ajan ainoa turva pommituksilta, jotka rikkoivat taloja ja riistivät henkiä.

Liisankatu 17:n kivijalassa piileskeli pieni 4-vuotias tyttö, joka oli liian nuori ymmärtämään, miksi piti juosta niin nopeasti, miksi ilta oli mustempi kuin muut, tai miksi naapurin täti piteli häntä niin lujasti kädestä ja juoksutti rappusia tuntemattomaan kellariin. Miksi äiti ei tullut, tai pikkusisko.

Mutta hän muistaa sen juoksun. Hän muistaa kuinka rakas nukke jäi kotiin, ja kuinka naapurin täti lupasi hakea nukan, jos hän ei itkisi, eikä huutaisi äitinsä ja siskonsa perään. Isäänsä tyttö ei ollut nähnyt kuukausiin, isä taisteli sodassa. Hän muistaa kylmän ilman, pimeyden ja sen, että oli pakko olla hiljaa. Hän muistaa myös pikkusiskonsa pinnasängyssä – eläväisen, nauravan, vilkkaan. Taaperon, joka jäi äidin kanssa kotiin, mutta jota ei enää seuraavana päivänä ollut.

Sen yön jälkeen: ei siskoa, ei pinnasänkyä, ei sanoja. Sisko oli poissa. Siskoa ei enää mainittu. Ei kysytty, ei

vastattu. Kun perheeseen viisi vuotta myöhemmin syntyi poikalapsi – veli – siskon jättämä tyhjyys ei täyttnyt. Sanaton, epämääräinen pelko jäi tytön harteille. Tytölle suurin pelko ei ollut vain pommikoneiden ääntä tai sirpaleita – vaan sitä, että ihmiset voivat kadota. Ilman hyvästejä, ilman selitystä, ilman jälkeä.

Hän oppi, että on asioita, joista ei puhuta – ja että ne ovat kaikkein tärkeimpiä

Jatkosodan loppuvaiheessa Neuvostoliitto käynnisti suurhyökkäyksen suomalaisia joukkoja vastaan Karjalan suunnalla, mukaan lukien Kuhmon seutu. Vuonna 1944 Kuhmon suunnalla käytiin merkittäviä taisteluja jatkosodan aikana, erityisesti Kuhmon taistelu, lokakuusta joulukuuhun 1944. Taistelut olivat verisiä ja vaikeita, koska alue oli metsäistä ja maasto haastavaa.

Saksa ja Suomi olivat liittolaisia jatkosodan aikana, Suomessa oli saksalaisia sotilaita, erityisesti Lapissa ja Pohjois-Suomessa. Joidenkin saksalaisten sotilaiden joukossa esiintyi rikoksia, kuten raiskauksia ja muita väkivaltarikoksia suomalaisia naisia kohtaan.

Kuhmosta evakoitiin 8250 ihmistä, heistä 127 kuoli ja 151 lasta syntyi. Vuonna 1944, yhden noista lapsista, poikalapsen, synnytti nuori, kaksi viikkoa kyläkoulua käynyt yksinhuoltaja äiti, saksalaisen sotilaan raiskaama.

Poika syntyi sodan, pelon, epävarmuuden ja jatkuvan uhkan maailmaan. Hänen naimaton, kahden lapsen yksinhuoltajaäitinsä kohtasi usein sosiaalista stigmaa ja taloudellisia vaikeuksia. Hän joutui sekä selviytymään yksin että kestäämään toisten vaikenemisen ja katseet. Häpeän ja syyllisyyden. Lasten kasvattaminen sodan aikana oli henkistä ja fyysistä selviytymisen suorittamista. Vauva ei saanut äidin syliä, vaan joutui kestäämään itkut ja nälän

yksin, kun äiti oli piikomassa tai tekemässä raskaita maatalan töitä ruokaa vastaan. Kun poika oppi kävelemään, äiti synnytti vielä kaksi isätöntä lasta. Neljä isätöntä lasta – kaikki todisteita tapahtumista, joista ei saanut puhua, mutta jotka näkyivät jokaisessa katseessa ja kuiskauksessa. Poika oppi, että isättömien äpärien ei sopinut liikoja toivoa, oli oltava mahdollisimman huomaamaton.

16 vuotta myöhemmin nuo kaksi lasta kohtasivat. Toinen, hiljainen maalaispoika, juuri rippikoulun käynyt, saapui Helsinkiin – ujona, kokemattomana ja vaiteliaana. Hän tuli työn perässä, suurkaupunkiin, joka tuntui vieraalta ja valtavaltalta.

Toinen, paljasjalkainen stadin friidu, kapinallinen ja levoton, eli hetkessä ja janosi elämää. Hän halusi nähdä kaiken, maistaa kaikkea – paitsi koulunkäyntiä. Nuorisokulttuuri toi maailmaa Suomeen, ja hän otti sen vastaan avosylin.

Kohtaamisesta alkoi uuden elämän alku – lapsi, jota kumpikaan ei ollut valmis kantamaan. Abortti oli rikos, avioton lapsi häpeä. Edessä oli pakkoavioliitto, presidentin erikoisluvalla.

Kun lapsi syntyi, isä oli sotilaspuvussa, armeijassa.

Kaupunkilaiselle äidille maalaisuus merkitsi yksinkertaisuutta – ei vain elintavoissa vaan myös ajattelussa. Maalta tulleet eivät osanneet käyttäytyä, eivät pukeutua, eivät puhua oikeaa kieltä. He olivat köyhiä, tyhmiä ja sivistymättömiä. He kuuluivat alempaan luokkaan – niin hän ajatteli.

Ennen kuin lapsi oppi kävelemään, oli avioero jo vireillä.

Perheen ja sukujen kesken – lisää häpeää, lisää vaiettavaa, lisää peiteltävää. Pieni lapsi, tyttö, Ada unohtui kulissemiin.

Sota – vaikutti ihmisiin Suomessa vielä 1960-luvulla monin syvin tavoin, vaikka aseet olivat vaienneet jo vuosikymmeniä aiemmin. Monissa perheissä sodan pelko oli vielä läsnä.

Monilla sodan kokeneilla oli hoitamattomia traumoja, vaikka niistä ei puhuttu. Miehet ja naiset vaikenivat kokemuksistaan. Perheissä oli paljon tiedostamatonta sodanperintöä: varautuneisuutta, kovuutta tai turvattomuutta. Lapset ja nuoret kasvoivat sodan kokeneiden vanhempien kodeissa – tämä näkyi kasvatusasenteissa. Lapset aistivat vanhempiensa pelot, surun tai jännittyneisyyden, heitä kasvatettiin usein kovalla kädellä: piti totella, ei saanut valittaa, ei saanut laiskotella. Rakkautta oli vaatimus, kova kasvatusta oli suoja kovaa maailmaa vastaan. Itkua ei näytetä. Ei kysellä, vaan tehdään.

Tuntematon trilogia

Autofiktiivinen romaani / psykologinen kaunokirjallisuus / romaanisarja

Ada

Ada: ”Ennen kuin voit ymmärtää, miksi olen tällainen, sinun täytyy tietää, mistä olen tullut. Minuun iskeytyi se, mitä ei olisi koskaan pitänyt tapahtua. Vuodet menivät mustina, toivottomina. Yksinäisyys ei ollut vain tunne – se oli tila, jossa ei ollut ketään.”

Tuntematon Ada on ensimmäinen osa trilogiasta, joka tutkii identiteetin rakentumista ja hajoamista traumaattisissa olosuhteissa. Syväasukellus kehityksellisen trauman, dissosiaation ja identiteetin hajanaisuuden maailmaan. Teos tarjoaa harvinaisen intiimin näkökulman traumaan – se ei selitä, vaan kutsuu kokemaan.

Romaani seuraa päähenkilöä Adaa, joka kasvaa 1960-luvun vaikenemisen kulttuurissa, jossa vääristynyt seksuaalisuus, emotionaalinen laiminlyönti ja ulkoisesti ehyt perhekulissi muovaavat hänen psyykettään peruuttamattomasti. Dissosiaatio ja sisäiset suojaumuudet ovat hänen ainoat turvansa, kun lapsuuden todellisuus muuttuu yhä synkemmäksi. Hän ei pelkää kuolemaa – hän odottaa sitä. Hän ei pelkää pahuutta – se on hänen todellisuuttaan.

Ada ei tiedä, että hänen muistinsa on kerroksittain pirstaleina. Tarina kertoo, kuinka mieli voi suojellakseen jakautua – ja mitä tapahtuu, kun yksi minuuksista murtuu ja uusi syntyy.

Tämä on yhden ihmisen tarina monikerroksisesta traumasta, joka on rikkonut lähes jokaisen perusturvallisuuden rakenteen: kehollinen koskemattomuus, emotionaalinen turva, kiintymyssuhteet, sosiaalinen hyväksyntä, sanomisen oikeus.

Tuntematon-trilogian osat:

Tuntematon Ada

Tuntematon Adora

Tuntematon Haudankaivaja